

Το σωρευτικό εμπορικό έλλειμμα της χώρας ισούται σχεδόν με το τρέχον χρέος της. Ανάλυση ΠΣΕ

2016/10/12 22:18 στην κατηγορία LOGISTICS

Σύμφωνα με την ανάλυση του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων (ΠΣΕ) και του Κέντρου Εξαγωγικών Ερευνών και Μελετών (ΚΕΕΜ), επί των στοιχείων της ΕΛ-ΣΤΑΤ, το 2015 η συνολική αξία των ελληνικών εισαγωγών διαμορφώθηκε στα 42,6 δις ευρώ, έναντι των 36,8 δις ευρώ του 2001 (+15,6%).

Ωστόσο, από τη σύγκριση με το έτος 2010 (49,6 δις ευρώ) προκύπτει μείωση της τάξης του -14,16%.

Συνολικά, **κατά την 15ετία 2001-2015, ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής διαμορφώθηκε στα επίπεδα του +1,45%**, ενώ η σωρευτική συνολική αξία των εξαγωγών κατά την εξεταζόμενη περίοδο υπολογίζεται σε 715,26 δις ευρώ.

Όπως τόνισε η Πρόεδρος του ΠΣΕ, Κυρία Χριστίνα Σακελλαρίδη κατά τη δημοσίευση της νέας έρευνας του Συνδέσμου: «οι Έλληνες Εξαγωγείς, πριν ακόμη από την έναρξη της παγκόσμιας κρίσης της περιόδου 2008-2009 **προειδοποιούσαμε για την ανάγκη ενίσχυσης της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας και μετάθεσής της στον πυρήνα του αναπτυξιακού προτύπου της χώρας.**

Εγκαίρως ο ΠΣΕ έχει επισημάνει και την πολυδιάσταση της εξωστρέφειας, που δεν περιορίζεται μόνο στις εξαγωγές προϊόντων, αλλά περιλαμβάνει τον μετασχηματισμό της παραγωγικής μηχανής, τις επενδύσεις, ακόμη και τις εξωτερικές σχέσεις της Ελλάδας.

Τα στοιχεία είναι αποκαλυπτικά και αναδεικνύουν συνεχιζόμενη αδυναμία της ελληνικής οικονομίας να κινητοποιήσει προοπτικές ουσιαστικής υποκατάστασης εισαγωγών (ειδικά από Τρίτες Χώρες), μέσω της αναδιάρθρωσης του παραγωγικού προτύπου, η οποία θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη εξισορρόπηση του εμπορικού ισοζυγίου, ιδιαίτερα μετά τη δυσκολία που καταγράφουν οι εξαγωγές να ξεφύγουν ανοδικά από τα ανώτατα όρια του 2012, ενδεικτική της εφαρμογής μη αποτελεσματικών σε επίπεδο ανάπτυξης πολιτικών και μεταρρυθμίσεων.

Image not found or type unknown



Σε κάθε περίπτωση, και υπό το πρίσμα των εισαγωγών, επιβεβαιώνεται η εκτίμηση του ΠΣΕ πως η έξοδος από την ύφεση προϋποθέτει δράσεις και μεταρρυθμίσεις που θα κινούνται στο τρίπτυχο: Εμπιστοσύνη (με τους εμπορικούς εταίρους), Επενδύσεις (εγχώριες & ξένες) και Εξωστρέφεια (εξαγωγές και διαμετακομιστικό εμπόριο).

Προς αυτή την κατεύθυνση, λοιπόν, θα πρέπει στοχεύσουν δράσεις και μεταρρυθμίσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα, καθώς και η μόχλευση από χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως το ΕΣΠΑ ή ο Αναπτυξιακός Νόμος, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα σε επενδύσεις και επιχειρηματικά σχέδια που συνδέονται με στρατηγικούς κλάδους της οικονομίας, που θα πρέπει να ενισχύσουν τις δυνατότητες εξαγωγών, αλλά παράλληλα θα ευνοούν και την υποκατάσταση εισαγωγών, ως προϋπόθεση συνολικού μετασχηματισμού του αναπτυξιακού προτύπου της Ελλάδας».

Όπως προκύπτει από την ανάλυση του ΠΣΕ, η περασμένη 15ετία χωρίζεται σε 2 διαφορετικές περιόδους: **από το 2001 ως το 2008 όπου ακολουθούνταν συνεχόμενα αυξητικοί ρυθμοί (με εξαίρεση το 2005) και από το 2009-2013 οπότε ξεκίνησε μία έντονα πτωτική πορεία.** Η τελευταία διετία χαρακτηρίζεται από περιορισμένες διακυμάνσεις, καθώς ουσιαστικά από το 2012 και μετά παρατηρείται τόσο σε επίπεδο εισαγωγών, όσο και εξαγωγών παρατηρούνται φαινόμενα σταθεροποίησης και στασιμότητας.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα ιστορικά υψηλά επίπεδα εισαγωγών του 2008 ως και το 2015 από την εγχώρια μεταποίηση (ως πρώτες ύλες) και το εμπόριο (ως τελικά καταναλωτικά αγαθά) «λείπουν» προϊόντα αξίας άνω των 21,5 δις ευρώ, με ότι αυτό συνεπάγεται σε κύκλους εργασιών επιχειρήσεων, θέσεις εργασίας και φόρος προς είσπραξη από το Δημόσιο.

Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών προκύπτει «απώλεια» της τάξης των 19,36 δις ευρώ, επιβεβαιώνοντας την εκτίμηση ότι οι επιπτώσεις ήταν καθολικές για όλους σχεδόν τους κλάδους του εμπορίου και της μεταποίησης.

Image not found or type unknown



Με τον τρόπο αυτό επιβεβαιώνεται η εκτίμηση του ΠΣΕ ότι η ύφεση στην Ελλάδα θα ήταν σαφώς βαθύτερη αν δεν υπήρχαν οι καλύτερες επιδόσεις των εξαγωγών τα τελευταία χρόνια, που απορρόφησαν ένα σημαντικό μέρος των επιπτώσεων από την καθίζηση της εγχώριας ζήτησης και κατανάλωσης.

Παρά το γεγονός, όμως, ότι οι συνολικές εξαγωγές την τελευταία 15ετία αυξήθηκαν κατά 98,52% και οι συνολικές εισαγωγές μειώθηκαν κατά 15,59%, η χώρα αντιμετωπίζει ακόμη και σήμερα υψηλό έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο.

Η εικόνα δε διαφοροποιείται σημαντικά, ούτε αν εξαιρεθούν από τον υπολογισμό τα πετρελαιοειδή (παρ' όλου που υπογραμμίζει την ενεργειακή εξάρτηση της χώρας), ενώ αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι (χωρίς τα πετρελαιοειδή), το σωρευτικό εμπορικό έλλειμμα της χώρας ισούται σχεδόν με το τρέχον χρέος της (348 δις ευρώ ελλείμματος έναντι 338 δις ευρώ χρέους). Τα 219 δις ευρώ εκ των 348 δις του εμπορικού ελλείμματος σχηματίστηκαν την περίοδο 2001-2008 (ποσοστό 63% του συνολικού σωρευτικού ελλείμματος).

Ωστόσο, αξίζει να αναφερθεί ότι από το 2011 και μετά η Ελλάδα εμφανίζει καλύτερες επιδόσεις σε όρους εμπορικού ισοζυγίου σε σχέση με την περίοδο πριν την ένταξή της στη ζώνη του ευρώ, γεγονός που υπό όρους μπορεί να θεωρηθεί και ως ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της.

Η εξέλιξη του εμπορικού ισοζυγίου, χωρίς πετρελαιοειδή, 2001-2015

Έτος	Εισαγωγές (δισ €)	Εξαγωγές (δισ €)	Εμπορικό Ισοζύγιο (δισ €)
2001	32,18	11,63	-20,55
2002	34,10	11,17	-22,93
2003	36,77	11,72	-25,05
2004	39,48	12,14	-27,34
2005	38,67	13,42	-25,25
2006	43,35	14,91	-28,44
2007	50,58	16,11	-34,47
2008	51,82	16,75	-35,08
2009	43,47	14,00	-29,47
2010	38,81	15,63	-23,18
2011	34,52	16,88	-17,64
2012	32,33	17,12	-15,21
2013	30,56	16,70	-13,86
2014	32,08	16,74	-15,34
2015	32,47	18,05	-14,42
Σύνολο	571,20	222,98	-348,23

Πηγή: ΠΣΕ, ΚΕΕΜ, με στοιχεία από την ΕΛ-ΣΤΑΤ

Τα εισαγόμενα προϊόντα

Σε ότι αφορά τα ίδια τα εισαγόμενα προϊόντα, την περασμένη 15ετία, οι 30 κυριότερες κατηγορίες εισαγόμενων προϊόντων από χώρες της ΕΕ, διαμόρφωσαν εισαγωγές σωρευτικής αξίας 298,25 δις ευρώ, που αντιστοιχούν στο 75,5% των εισαγωγών από χώρες της ΕΕ και στο 41,7% των συνολικών εισαγωγών της περιόδου 2001-2015.

Εξ αυτών των προϊόντων, σε 10 κατηγορίες προϊόντων που εισάγονται από την ΕΕ τα ποσοστά μείωσης υπερβαίνουν το 50%, με τα οχήματα, τα τρακτέρ/μηχανήματα και τα έπιπλα να εμφανίζουν μειώσεις άνω του 68%.

Οι μικρότερες μειώσεις εντοπίζονται για το γάλα/γαλακτοκομικά (-10%), το κρέας (-8,95%), τα χημικά/φυτοπροστατευτικά (-8,31%) και τα παρασκευάσματα διατροφής (-0,71%).

Η σύνθεση των εισαγωγών από χώρες της ΕΕ, 2015 (δις ευρώ)

SITC	Προϊόν	Αξία 2015	Αξία 15ετίας
78	Οχήματα	1,28	37,52
54	Φάρμακα	2,40	34,79
84	Ρούχα	1,04	17,84
77	Ηλεκτρικές συσκευές	0,74	16,91
89	Παιχνίδια, Είδη σπιτιού	0,85	16,44
76	Τηλεφωνικές συσκευές	0,76	16,06
01	Κρέας	1,05	15,28
74	Συσκευές ψύξης/θέρμανσης	0,74	14,39
64	Χαρτί	0,63	11,63
02	Γάλα/Γαλακτοκομικά	0,75	11,07
55	Καλλυντικά/Αρώματα	0,66	10,77
67	Σίδηρος/Χάλυβας	0,41	10,40
72	Τρακτέρ/ Μηχανήματα	0,39	10,37
75	PC/Lap Tops/Tablets	0,48	10,30
57	Πλαστικά πολυμερή	0,57	9,03
69	Προϊόντα μετάλλων	0,38	8,23
33	Πετρέλαιο	0,77	8,19
59	Χημικά/Φυτοπροστατευτικά	0,58	8,11
51	Χημικά οργανικά	0,44	8,10
87	Μετρητές Επαγγ., Επιστημ.Χρήσης	0,39	7,01

65	Υφάσματα	0,26	6,55
04	Δημητριακά	0,43	6,53
05	Φρούτα & Λαχανικά	0,41	6,36
66	Δομικά Υλικά (Τσιμέντο, γυαλί κτλ)	0,25	6,04
11	Ποτά	0,23	4,93
68	Αλουμίνιο	0,30	4,93
71	Γεννήτριες/Μηχανές	0,24	4,92
85	Παπούτσια	0,29	4,49
09	Παρασκευάσματα διατροφής	0,33	4,32
82	Έπιπλα	0,15	4,27
Υποσύνολο (30 προϊόντων)		16,92	298,25
Συνολικές εισαγωγές από ΕΕ		22,06	394,76
Συνολικές εισαγωγές		42,59	715,26

Πηγή: ΠΣΕ, ΚΕΕΜ, με στοιχεία από την ΕΛ-ΣΤΑΤ

Αντίστοιχα, με σωρευτική αξία 244 δις ευρώ σχεδόν, οι εισαγωγές των 30 κυριότερων προϊόντων που έρχονται στην Ελλάδα από Τρίτες Χώρες, αντιστοιχούν στο 93% των εισαγωγών από χώρες εκτός ΕΕ και στο 34% των σωρευτικών ελληνικών εισαγωγών από το 2001 και μετά.

Η σύνθεση των εισαγωγών από Τρίτες Χώρες, 2015 (δισ ευρώ)

SITC	Προϊόν	Αξία 2015	Αξία 15ετίας
33	Πετρέλαιο	9,24	129,36
34	Φυσικό αέριο	0,73	11,68
78	Οχήματα	0,19	9,65
68	Αλουμίνιο	0,66	7,97
54	Φάρμακα	0,35	7,50
89	Παιχνίδια, Είδη σπιτιού	0,41	6,67
67	Σίδηρος/Χάλυβας	0,31	6,24
77	Ηλεκτρικές συσκευές	0,38	5,82
79	Πλοία, τρένα, αεροσκάφη	0,13	5,66
84	Ρούχα	0,30	5,19
74	Συσκευές ψύξης/θέρμανσης/ A/C	0,25	4,98
65	Υφάσματα	0,30	4,87
76	Τηλεφωνικές συσκευές	0,30	4,18
05	Φρούτα & Λαχανικά	0,20	2,83
69	Προϊόντα μετάλλων	0,19	2,70
51	Χημικά οργανικά	0,19	2,64
28	Scrap μετάλλων	0,12	2,39

85	Παπούτσια	0,17	2,25
64	Χαρτί	0,17	2,18
75	PC/Lap Tops/Tablets	0,50	2,17
66	Δομικά Υλικά (Τσιμέντο, γυαλί κτλ.)	0,09	2,06
82	Έπιπλα	0,11	2,03
57	Πλαστικά πολυμερή	0,24	1,87
71	Γεννήτριες/Μηχανές	0,13	1,80
87	Μετρητές Επαγγ., Επιστημ. Χρήσης	0,08	1,67
22	Σόγια	0,10	1,66
72	Τρακτέρ/ Μηχανήματα	0,09	1,56
04	Δημητριακά	0,10	1,55
08	Ζωοτροφές	0,13	1,55
03	Ψάρια	0,09	1,29
Υποσύνολο (30 προϊόντων)		16,24	243,96
Συνολικές εισαγωγές από ΕΕ		17,62	262,79
Συνολικές εισαγωγές		42,59	715,26

Πηγή: ΠΣΕ, ΚΕΕΜ, με στοιχεία από την ΕΛ-ΣΤΑΤ

Συγκρίνοντας τις επιδόσεις του 2015 με τα εκάστοτε υψηλά της εξεταζόμενης περιόδου, και στην περίπτωση των εισαγωγών από Τρίτες Χώρες προκύπτουν 10 κατηγορίες με απώλειες άνω του 50% (Πλοία/τρένα/αεροσκάφη, Οχήματα, Σίδηρος/Χάλυβας, Δομικά Υλικά, Scrap Μετάλλων, Έπιπλα, Συσκευές ψύξης/θέρμανσης, Φάρμακα, Φυσικό Αέριο, Τρακτέρ/Μηχανήματα).

Συνολικά, η ύφεση της ελληνικής οικονομίας έπληξε ιδιαίτερα τους κλάδους των οχημάτων, των δομικών υλικών και της αγροτικής παραγωγής, ενώ μειώσεις καταγράφονται ακόμη και στα φάρμακα, αλλά και στα τρόφιμα. Αντίθετα, κατηγορίες προϊόντων υψηλής τεχνολογίας δείχνουν σημαντικές αντιστάσεις στις γενικότερες πιέσεις. Ο χάρτης των εισαγωγών

Από πλευράς γεωγραφικής κατανομής των βασικών προμηθευτών της Ελλάδας, τα στοιχεία ενισχύουν την εκτίμηση υψηλής σύνδεσης/εξάρτησης με τις χώρες της ΕΕ. Και αυτό γιατί σε βάθος 15ετίας **μόλις 3 χώρες εκτός ΕΕ βρίσκουν θέση το ΤΟΠ 10 των βασικών προμηθευτών (Κίνα, Ν. Κορέα, ΗΠΑ).**

Στο παραπάνω δείγμα, 5 χώρες εμφάνισαν το 2015 χαμηλότερες επιδόσεις στις εξαγωγές προς την Ελλάδα, τόσο σε σχέση με το 2010, όσο και με το 2001 (Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Μ. Βρετανία & ΗΠΑ), ενώ 4 χώρες είχαν μεν χαμηλότερες εξαγωγές προς την Ελλάδα σε σχέση με το 2010, αλλά υψηλότερες σε σύγκριση με αυτές τους 2001 (Κίνα, Ν. Κορέα, Ισπανία, Βέλγιο). Στην περίπτωση των ολλανδικών προϊόντων, οι εισαγωγές του 2015 επέστρεψαν ακριβώς στα επίπεδα του 2001.

Οι βασικοί προμηθευτές της Ελλάδας, χωρίς πετρελαιοειδή 2001-2015 (δισ ευρώ)

ΧΩΡΑ	Περίοδος 2001-2015	Ποσοστό % επί εισαγωγών
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	84,71	15,26%
ΙΤΑΛΙΑ	75,31	13,57%
ΓΑΛΛΙΑ	38,19	6,88%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	36,74	6,62%
ΚΙΝΑ	32,19	5,80%
Ν. ΚΟΡΕΑ	24,68	4,45%
ΙΣΠΑΝΙΑ	24,15	4,35%
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	24,08	4,34%
ΒΕΛΓΙΟ	23,55	4,24%
ΗΠΑ	15,79	2,84%
Υποσύνολο 10 χωρών	379,40	68,34%
ΣΥΝΟΛΟ	555,12	100%

Κατάταξη βασικών προμηθευτών της Ελλάδας, με βάση τη διαφορά τους κατά το 2015 από τα εκάστοτε υψηλά (%), χωρίς πετρελαιοειδή

Χώρα	Διαφορά 2015 από Υψηλά 15ετίας Έτος Υψηλού
ΗΠΑ	-71,61% 2004
ΙΤΑΛΙΑ	-54,61% 2008
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	-45,70% 2007
ΓΑΛΛΙΑ	-42,27% 2008
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-41,97% 2008
Ν. ΚΟΡΕΑ	-40,50% 2009
ΒΕΛΓΙΟ	-40,24% 2007
ΙΣΠΑΝΙΑ	-36,98% 2008
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-28,06% 2008
ΚΙΝΑ	-22,83% 2008

Πηγή: ΠΣΕ, ΚΕΕΜ, με στοιχεία από την ΕΛ-ΣΤΑΤ (χωρίς πετρελαιοειδή)

Από τις 10 αυτές χώρες, η Ελλάδα τα τελευταία 15 χρόνια εισήγαγε προϊόντα (εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών) σωρευτικής αξίας 379,4 δισ ευρώ, ήτοι ποσοστό 68,34% του συνόλου (χωρίς τα πετρελαιοειδή).